

Krise- og sorgplan for Glamsbjerg Fri- og efterskole

Glamsbjerg Fri- og efterskoles krise- og sorgplan er udarbejdet med det formål, at skolen har et fælles grundlag at handle ud fra i situationer, hvor ulykker eller dødsfald rammer skolen.

Planen indeholder følgende:

1. Når skolen mister en elev
2. Når en elev mister forældre eller søskende
3. Når skolen mister en ansat
4. Elever i krise som følge af skilsmisse, alvorlig sygdom, vold, mv.
5. Litteraturliste

1. Når skolen mister en elev

Den der først får kendskab til dødsfaldet kontakter ledelsen. Ledelsen kontakter klasselæreren, SFO og øvrigt personale.

Klasselærerens ansvarsområder:

Første kontakt til elevens hjem:

- Klasselæreren har ansvaret for, at der tages kontakt til hjemmet, der tilbydes et hjemmebesøg.

Formålet med kontakten:

- Få konkrete facts om, hvad der er sket. (Rygter manes i jorden).
- Hvilke oplysninger må/må ikke videregives til skolen/eleverne?
- Hvad kan klasselæreren/skolen/SFO hjælpe med?
- Fortælle, hvad der vil ske på skolen i løbet af den første dag.
- Afklaring af, om forældrene ønsker at deltage i en del af forløbet på skolen.
- Forældres forventninger til skolen.

Den videre kontakt til elevens hjem (evt. som hjemmebesøg):

- Aflevere en buket blomster og evt. et lille brev fra skolen og lærerne.
- Fortælle om forløbet i klassen.
- Indhente oplysninger om begravelsen.
- Afklare om forældrene ønsker lærernes og klassekammeraternes deltagelse i begravelsen.
- Hvis forældrene ønsker skolens deltagelse i begravelsen, drøftes det, hvem der deltager. Som minimum deltager klasselæreren og en repræsentant fra ledelsen. Klasselæreren koordinerer med klassens øvrige forældre, hvis der er ønske om at klassekammerater deltager.

Klassen:

- Klasselæreren og en af klassens øvrige lærere er i lokalet, når de første elever møder, (elevens plads kan evt. være markeret med et lys), og bliver sammen med klassen resten af skoledagen inkl. frikvarterer.
- Man taler meget grundigt om, hvad der er sket (rygter manes i jorden).
- Man taler med eleverne om den elev, der er død.
- Eleverne skal have lov til at fortælle alt, både positive og negative oplevelser. I fællesskab tales om, hvordan man vil mindes eleven i klassen.
- Der skal være mulighed for at lave aktiviteter, der ikke har med død at gøre (f.eks. en tur i skoven, se film, spille spil, tegne m.m.).
- Når skoledagen er slut, sikres det, at der ikke er elever, der skal hjem til et tomt hus.
- Det sikres (klasselærer/SFO), at alle hjem er orienteret om dødsfaldet. Eleverne kan evt. gå i SFO, indtil forældrene kommer hjem. De store kan opfordres til at sidde samlet et sted på skolen sammen med en lærer eller SFO-medarbejder, de kender godt, indtil de kan tage hjem til forældrene.
- En præst kan kontaktes og komme i klassen for at fortælle om begravelsen.
- Besøg på gravstedet kan overvejes.

Kontakt til professionelle:

- Lærerteamet og ledelsen vurderer, i hvilket omfang professionelle skal inddrages.
- Psykolog (navn og tlf.)
- Præst (navn og tlf.)
- PPR tlf.
- Børns vilkår tlf.
- Kræftens bekæmpelse tlf.

Kontakt til klassens forældre:

- Forældrene informeres grundigt om dødsfaldet. Informationen gives skriftligt. Den kan indeholde en invitation til et forældremøde.
- Teamet planlægger et forældremøde så hurtigt som muligt. I dette forældremøde deltager evt. skolens psykolog.

Det er godt at huske:

- Vær aktiv lyttende og nærværende
- Lad være med at bagatellisere
- Alle følelser er i orden i forbindelse med sorg
- At være ked af det er mange ting

Spørg:

- Hvad er der sket?
- Hvad gjorde du?
- Hvad tænker du?
- Hvad oplevede du?

- Hvordan har du det?
- Hvordan kunne du tænke dig klassen skal have det at vide?

Ledelsens ansvarsområder:

- Information til skolens personale gives af ledelsen ved først mulige frikvarter.
- Der tages stilling til, hvilke lærere, der orienterer hvilke klasser. Vær opmærksom på, at der kan være reaktioner pga. tætte relationer til kammerater/søskende i andre klasser.
- Flagning. Skolen flager på halv stang på selve dagen. Der flages på begravelsesdagen.
- Kontakt til fraværende lærere/pædagoger.
- I samarbejde med klasselæreren sendes der brev til klassens forældre.
- Brev til alle hjem.
- Er der søskende på skolen, orienteres deres klassers hjem med mere fyldestgørende brev.
- Information til SFO-personalet.

Afholdelse af mindestund for hele skolen:

- Det overvejes, hvordan en mindestund skal afholdes.
- Ledelsen giver eleverne besked om dødsfaldet. Meddelelsen gives så detaljeret som muligt. Evt. søskende kan nævnes.
- Afholdelse af 1 minuts stilhed - hvorefter der synges en sang.
- Lærerne og eleverne går til deres klasser og kan her afklare evt. spørgsmål.
- Opmærksomhed omkring fraværende klasser, børn og medarbejdere.

Hvis dødsfaldet sker i en ferie:

Den medarbejder, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter ledelsen, der derefter kontakter klasselæreren, SFO samt skolens øvrige personale.

Der skal sørges for:

- Kontakt til hjemmet.
- Blomster til begravelsen og evt. deltagelse i begravelsen.
- Skriftlig information til klassens elever og forældre, SFO, og klassens øvrige lærere.
- En evt. mindestund arrangeres den første dag efter ferien.
- Det tidligere skitserede forløb i klassen foregår også fra den første dag efter ferien.

2. Når en elev mister forældre eller søskende

- Den person, der først får meddelelsen, må sikre sig, at klasselærer, ledelse samt SFO får besked.
- Ledelsen sikrer, at medarbejdere og andre relevante klasser informeres om dødsfaldet, afhængigt af situationen.
- Ledelsen overvejer dagens vikardækning i forhold til berørte klasser.

Kontakt til hjemmet:

- Klasselærer eller ledelse eller SFO kontakter elevens hjem.
- Formål:
- Få konkrete facts om, hvad der er sket (rygter manes i jorden).
- Hvilke oplysninger må/må ikke videregives til skolen/eleverne?
- Hvad kan klasselæreren/skolen/SFO hjælpe med?
- Det aftales, hvordan klassen informeres, samt hvad der må/skal siges og gøres.
- Der sendes en buket til hjemmet - gerne ledsaget af en personlig hilsen.

Klassen:

- Hvis der er behov for det, laves dagen til en klasselærer-dag/to-lærer-dag.
- Kan klasselæreren ikke være til stede, skal det være en anden person, der er nært tilknyttet klassen. Klassen kan lave tegninger/breve, som sendes til eleven.
- Det er vigtigt at være opmærksom på klassens reaktion.
- Skriftlig information til klassens forældre.
- Det overvejes, hvordan eleven skal vende tilbage til klassen.
- Der tales med klassekammeraterne om, hvordan de kan forholde sig, når den berørte elev kommer tilbage og om betydningen af åbenhed omkring elevens tab - også fremover.
- Det overvejes, hvordan man vil forholde sig til begravelsen.

Opfølgning:

- Klasselæreren/SFO-repræsentant kan have enesamtaler med eleven. (Der prioriteres ekstra timer til klasselæreren)
- Det er vigtigt, at eleven har en voksen på skolen at tale med om sin sorg.
- Klasselæreren aftaler med eleven og familien, hvad klassen/skolen kan gøre for at hjælpe eleven gennem sorgen.

Det er godt at huske:

- Vær aktiv lyttende og nærværende
- Lad være med at bagatellisere
- Alle følelser er i orden i forbindelse med sorg
- At være ked af det er mange ting

Spørg:

- Hvad er der sket?
- Hvad gjorde du?
- Hvad tænker du?
- Hvad oplevede du?
- Hvordan har du det?
- Hvordan kunne du tænke dig klassen skal have det at vide?

3. Når skolen mister en ansat

- Den, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter ledelsen. Lederen koordinerer, hvad der skal iværksættes.
- Ledelsens ansvarsområder:
- Skolen flager på halv stang på selve dagen.
- Der flages på begravelsesdagen.
- Ledelsen tager kontakt til den afdødes familie
- Familien får at vide, hvad skolen foretager sig i anledning af dødsfaldet.
- Familien gives mulighed for at komme frem med, hvad de forventer af skolen i denne situation.
- Samme dag sendes en hilsen fra skolen.
- Brev hjemsendes til alle skolens elever.

Information til de ansatte

- Ledelsen får samlet de ansatte ved skolen til et kort møde.
- Fraværende lærere og pædagoger kontaktes.
- Ledelsen skaber rammen om samværet.
- Ledelsen informerer om, hvordan skolen vil forholde sig mht. denne dag, herunder hvilke informationer, der skal gives til eleverne.
- Skolens ansatte har en stund, hvor de mindes den afdøde. En samling i gården overvejes.
- Alle informationer skal være klare og præcise for at undgå misforståelser.
- Kollegaer, som ønsker at deltage i begravelsen, gives fri.
- Der sendes blomster fra skolen.

Berørte klasser

- I berørte klasser er der to lærere i klassen for at give beskeden. Der vurderes om der er elever, der ikke bør sendes hjem uden forudgående kontakt til hjemmet.
- De to lærere er i klassen, når de første elever møder, og bliver sammen med klassen resten af dagen inkl. frikvarterer.
- Man taler grundigt om hvad der er sket (rygter manes i jorden.)
- Man taler med eleverne om den lærer, der er død. Eleverne skal have lov til at fortælle alt, både positive og negative oplevelser. I fællesskab tales om, hvordan man vil mindes læreren i klassen.
- Der skal være mulighed for at lave en aktivitet, der ikke har med død at gøre (f.eks. en tur i skoven, se film, spille spil, tegne m.m.).

4. Elever i krise som følge af skilsmisse, alvorlig sygdom, dødsfald i nærmeste omgangskreds m.m.

- Forældrene informerer klasselæreren.
- På forældremøder og i forældrefolder orienteres om, at det er vigtigt at informere skolen ved skilsmisse m.m.
- Klasselæreren skal informere lærer/pædagog-staben og nærmeste leder. I fællesskab besluttet, hvem der evt. videre bør informeres.
- Der vælges en kontaktperson, som eleven kender godt og har tillid til. Det vil oftest være klasselæreren, men det er legalt at give opgaven videre til en anden person i personalegruppen.

Kontaktpersonens/klasselærerens ansvarsområder:

- Familien kontaktes og inviteres evt. til et møde på skolen, hvor kontaktpersonen og anden person deltager.
- I tilfælde af skilsmisse er det vigtigt at huske kontakt til begge forældre.
- Følgende drøftes:
  - Hvordan skal samarbejdet med hjemmet være?
  - Hvem skal informeres?
  - Hvad forventer forældrene af skolen?
  - Hvilken hjælp kan vi tilbyde?
  - Hvad gør vi? - der lægges i fællesskab en plan for det videre forløb
- Kontaktpersonen har en personlig samtale med eleven i rolige omgivelser, hvor barnet orienteres om samtalen med forældrene om det videre forløb.
- Det aftales om eleven skal være til stede ved eventuel information til klassen. I forbindelse med denne information kan øvrige børn stille spørgsmål, men dog kun efter aftale med barnet.
- De nærmeste kammerater opfordres til at støtte eleven.

Opfølgning:

- Kontaktpersonen sørger for opfølgning gennem samtale med barnet og hjemmet.
- I den efterfølgende periode er det vigtigt at alle omkring eleven er opmærksomme på, hvordan barnet har det.
- Vær lydhør og giv barnet plads til at komme frem med sine følelser og tanker.

5. Litteraturliste:

Anneberg, Inger: Håbets labyrint. Når et barn får en livstruende sygdom

Dyregrov, Atle: Sorg og Omsorg i skolen

Dyregrov, Atle: At tage afsked. Ritualer der hjælper barnet gennem sorgen.

Edvardson, Gudrun: Børn i sorg, børn i krise.

Fredsted, Malene: Kan man dø - når man er ung?

Jacobsen, Anne: Kan man dø om natten? Når børn rammes af alvorlig sygdom

Jacobsen, Anne: Børn og sorg. Om børns reaktioner på tab og død

Møller, Erik: Sommer med Anemone

Olesen, Peter: Min mor døde. Min far døde. 25 danskere fortæller om at miste en far eller en mor.

Ottesen, Doris: Børn og sorg - om forældretab i barndommen

Rem, Lene: Jeg hader dig far! ..... fordi du ikke er her.

Schwartz Hansen, Anni: Jeg savner dig. Om sorgarbejde blandt unge, der har mistet en far eller en mor.

Wenneberg, Signe: Kære far og mor. Skilsmissegenerationens voksne børn fortæller.

Udarbejdet oktober 2016

Forelagt for skolebestyrelsen